

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 84/03-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. apríla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. Z., bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., B., vo veci porušenia čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 a s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 15 Co 268/02 a 15 Co 482/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. apríla 2003 doručená sťažnosť Ľ. Z., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. K., B., vo veci porušenia čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 a s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“)

v konaniach vedených na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 15 Co 268/02 a 15 Co 482/02.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní o prejedanie dedičstva po poručiteľovi Ing. J. P. vedenom na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. D 911/94 uznesením okresného súdu sp. zn. D 911/94 z 11. marca 2002 bolo zastavené konanie o návrhu sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia. Uznesením krajského súdu sp. zn. 15 Co 268/02 z 30. decembra 2002 bolo toto uznesenie potvrdené.

Ďalej uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 324/96 zo 14. decembra 2002 v konaní o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiteľovi Ing. J. P., bolo vydané predbežné opatrenie o zákaze disponovať s nehnuteľnosťou uvedenou v predbežnom opatrení.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 15 Co 482/02 z 30. decembra 2002 bolo uznesenie okresného súdu zmenené a návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia zamietnutý.

Sťažovateľka v zákonnej dvojmesačnej lehote požaduje vydanie nález, ktorým by ústavný súd vyslovil, že oboma uzneseniami krajského súdu došlo jednak k porušeniu čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 a s čl. 152 ods. 4 ústavy a jednak k porušeniu čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 protokolu. Ďalej sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd obe uznesenia krajského súdu zrušil a obe veci vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Napokon sťažovateľka požaduje náhradu trov právneho zastúpenia.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že poručiteľ Ing. J. P. bol starým otcom sťažovateľky, ktorý zomrel ešte 17. novembra 1964. Dedičské konanie po ňom bolo pôvodne ukončené uznesením bývalého Štátneho notárstva Bratislava – mesto sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966, podľa ktorého dedička A. V. – dcéra poručiteľa a matka sťažovateľky, nič nezdedila. V čase prejedanie dedičstva nebola A. V. spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu, no napriek tomu nebola zastúpená opatrovníkom. Po tomto dedičskom konaní nehnuteľný

majetok zdedený iba ostatnými zákonnými dedičmi prešiel do vlastníctva štátu spôsobom, ktorý po roku 1989 umožnil reštitúciu nehnuteľnosti. Reštitučné nároky si uplatnili iba títo ostatní zákonní dedičia a im aj bola nehnuteľnosť v rámci reštitúcií vrátená. Sťažovateľke sa potom v dovolacom konaní podarilo dosiahnuť, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky pôvodné rozhodnutie o prejednaní dedičstva zrušil. Nové prejednanie dedičstva nie je doposiaľ skončené a v zmysle právneho názoru krajského súdu podala sťažovateľka okresnému súdu žalobu o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po jej starom otcovi. Bolo to potrebné preto, že nehnuteľnosť nie je vedená v katastri nehnuteľností na mene poručiteľa, ale na menách osôb, ktoré nehnuteľnosť reštituovali, resp. na menách ďalších právnych nástupcov. Keďže došlo k ďalším prevodom vlastníctva k nehnuteľnosti, sťažovateľka rozšírila svoju žalobu na okresnom súde aj o vyslovenie neplatnosti ďalších prevodov a s tým v súvislosti aj o pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania. Za takejto skutkovej a procesnej situácie podala sťažovateľka tak v konaní o prejednanie dedičstva, ako aj v sporovom konaní o určenie predmetu dedičstva návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by sa zakázalo tým žalovaným, ktorí sú v súčasnosti v katastri nehnuteľností vedení ako vlastníci, disponovať s nehnuteľnosťou, najmä ju scudzovať a prevádzať stavebné úpravy, a to až do právoplatného skončenia súdnych konaní.

Podľa názoru sťažovateľky oboma uzneseniami krajského súdu došlo k porušeniu jej práva na ochranu vlastníctva nadobudnutého dedením, ako aj na pokojné užívanie majetku v zmysle čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 protokolu. Sťažovateľka v tejto súvislosti osobitne zdôrazňuje právny názor krajského súdu uvedený v uznesení sp. zn. 15 Co 492/02 z 30. decembra 2002. Krajský súd totiž uviedol, že sťažovateľka neosvedčila danosť svojho nároku na vydanie predbežného opatrenia, teda možnosť, že by sa stala vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou nehnuteľnosti po skončení konania o dedičstve vzhľadom na neskoršie vzniknuté tituly nadobudnutia vlastníckeho práva na základe reštitučnej dohody o vydaní veci uzavretej ostatnými dedičmi, lebo právo na reštitučné vydanie nehnuteľnosti v zákonom ustanovenej lehote neuplatnila a jej reštitučný nárok sa preto prekludoval, na čom nemôže nič zmeniť ani okolnosť, že pôvodné dedičské rozhodnutie bolo medzičasom zrušené. Podľa sťažovateľky krajský súd v rozpore so zákonom a ústavou prejednikoval

konečný výsledok oboch súdnych konaní, čím porušil čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 a s čl. 152 ods. 4 ústavy .

Z uznesenia krajského súdu č. k. 15 Co 268/02-324 z 30. decembra 2002 vyplýva, že krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. D 911/94-314 z 11. marca 2002. Bol toho názoru, že okresný súd správne postupoval, keď konanie o vydanie predbežného opatrenia zastavil pre prekážku litispendencie podľa § 83 Občianskeho súdneho poriadku, keďže zistil, že návrh na vydanie predbežného opatrenia rovnakého obsahu a proti rovnakým osobám podala sťažovateľka už skôr v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 324/96.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 15 Co 482/02- 227 z 30. decembra 2002 vyplýva, že krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 324/96-192 zo 14. decembra 2001 tak, že návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Pokiaľ okresný súd zakázal niektorým žalovaným disponovať nehnuteľnosťou, a to najmä scudzením, ako aj prevádzať stavebné úpravy až do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 324/96, podľa názoru krajského súdu neboli splnené podmienky na takýto predbežný zákaz, lebo sťažovateľka neosvedčila danosť svojho nároku. Žalovaní, ktorým mal byť zákaz uložený, získali nehnuteľnosť do vlastníctva na základe reštitučnej dohody o vydaní nehnuteľnosti, pričom sťažovateľka právo na reštitučné vydanie nehnuteľnosti v zákonom stanovenej lehote neuplatnila, jej nárok sa prekludoval, na čom nič nemôže zmeniť ani okolnosť, že pôvodné dedičské rozhodnutie bolo medzičasom zrušené.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pokiaľ sú tieto podmienky splnené, ústavný súd podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodne o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. V prípade nesplnenia niektorej z podmienok rozhodne v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu treba považovať sťažnosť v časti, v ktorej smeruje proti uzneseniu krajského súdu č. k. 15 Co 268/02-324 z 30. decembra 2002, za zjavne neopodstatnenú.

Citovaným uznesením došlo ku zastaveniu konania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 83 Občianskeho súdneho poriadku po zistení, že sťažovateľka už skôr podala rovnaký návrh v inom konaní. Takýto postup súdu zodpovedá zákonu a nemožno v ňom vidieť porušenie ústavného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1. Ústavné

zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je možné uplatňovať iba v medziach zákonov, ktoré toto právo vykonávajú (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ústavy). Následne možno potom urobiť aj záver, že citovaným uznesením nemohli byť porušené ani ďalšie sťažovateľkou namietané základné práva. Napokon treba v tejto súvislosti poznamenať, že sťažovateľka nijako bližšie nekonkretizuje, prečo mali byť jej základné práva týmto uznesením porušené.

V časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie základných práv uznesením krajského súdu č. k. 15 Co 482/02-227 z 30. decembra 2002, treba sťažnosť považovať za neprípustnú.

Uvedeným uznesením krajský súd zamietol návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia. Zodpovedá preto skutočnosti, že v danom momente predbežne neposkytol ochranu dedičskému právu sťažovateľky, ktoré táto uplatňuje v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 324/96. O žalobe sťažovateľky vo veci samej však doposiaľ okresným súdom rozhodnuté nebolo. Sťažovateľka preto ešte nevyčerpala zákonnú ochranu svojich základných práv pred všeobecným súdom, lebo k tomu dôjde iba potom, čo okresný súd a krajský súd rozhodne vo veci samej, prípadne prebehne dovolacie konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky, pokiaľ procesná situácia bude taká, že dovolanie bude prípustné.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2003

